

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Славчо Томов, д.м.н.

Ректор на Медицински Университет - Плевен

Относно: Дисертационен труд на д-р Елица Христова Гьокова за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“, професионално направление 7.1. „Медицина“, докторска програма „Акушерство и гинекология“

Тема на дисертационния труд: „Методи за прогнозиране на преждевременно раждане“

БИОГРАФИЧНИ ДАННИ

Д-р Елица Христова Гьокова е родена през 1991 г. в гр. Хасково. Възпитаник е на ОМГ „Акад. Кирил Попов“ – гр. Пловдив (2010 г.). Завършва специалност „Медицина“ през 2016 г. в Медицински Университет – Плевен.

От 2016 г. е специализант по Акушерство и гинекология към УМБАЛ „Д-р Георги Странски“ – ЕАД, гр. Плевен. От 2017 г. е редовен докторант по образователна и научна специалност „Акушерство и гинекология“ към МУ-Плевен. От същата година е асистент към катедра „Акушерство и гинекология“ при МУ-Плевен за студенти англоезично обучение. През 2020 г. придобива магистратура по “Обществено здраве и здравен мениджмънт”.

От 2012 до 2014 г. д-р Гьокова е председател на Асоциацията на студентите по медицина в Плевен, а през 2015 г. е зам.-председател на Асоциацията на студентите по медицина в България.

Владее отлично английски и немски език.

КУРСОВЕ И СПЕЦИАЛИЗАЦИИ

Кандидатът има проведени множество курсове и специализации в страната и чужбина, най-значими от които: Fetal Medicine Foundation: Certificate of competence: cervical assessment; preeclampsia screening; doppler ultrasound; Диагностична лапароскопия в гинекологията – I-во ниво; Laser Treatment; Myoma's Challenge in Front of Fertility Surgery; Managing Preterm Birth; Intrapartum fetal monitoring; Maternal complications during pregnancy; A practical approach of Ob/Gyne Ultrasound Examination; Managing incidental findings in gynecology; Fetal Anomalies; Доплерова сонография по време на бременността. Теория и практически упражнения

Д-р Гъокова е член на следните научни дружества: Българско научно дружество по акушерство и гинекология, Българска асоциация по миниално-инвазивна гинекологична хирургия, International Society of Ultrasound in Obstetrics and Gynecology, Fetal Medicine Foundation, European Network of Trainees in Obstetrics and Gynecology.

НАУЧНА ПРОДУКЦИЯ

Дисертантът представя 14 публикации и съобщения, свързани с научния труд в специализирани научни форуми и издания. В 6 от тях е първи автор. Има участия в 2 научно-изследователски проекта, свързани с темата на дисертационния труд, в който е и водещ изследовател.

АКТУАЛНОСТ НА ТЕМАТА

Водещата причина за перинатална заболеваемост и смъртност днес остава недоносеността. Усложненията, свързани с преждевременно раждане, водят до повече случаи на смърт при новородени, отколкото всяка друга причина. Въпреки множеството проучвания на причините за настъпване на преждевременно раждане, според данните на СЗО процентите на преждевременно раждане леко се увеличават. Независимо от всички усилия и скринингови програми, които се популяризират в целия свят, приблизително 15 милиона бебета се раждат по-рано. Поради тези данни е необходимо да се намерят нови методи за прогнозиране за преждевременно раждане или подобряване на използваните такива.

СТРУКТУРИРАНЕ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Дисертационният труд е представен върху 140 стандартни страници. Съдържа 38 таблици, 18 фигури и 2 приложения, събрани в 11 глави.

Литературният обзор е представен на 39 страници, които включват актуална информация относно методите на прогнозиране на преждевременно раждане. Направен е обстоен преглед на проблема, като библиография включва 277 заглавия, 64 % от последните 10 години, а 34% от последните 5 години.

Структурата на дисертационния труд е логично изградена. Има ясно оформена и конкретна цел – да се идентифицират рисковите групи бременни жени, които да бъдат системно проследявани, с цел намаляване на риска от предтерминно раждане и намаляване на дългосрочните последици за недоносени деца.

За постигане на целта дисертантът си е поставил 10 задачи: чрез анамнестични данни и документален метод да се изолират рискови фактори за спонтанно преждевременно раждане; Да се определи честотата на рисковите фактори; Проучване ролята на различни биохимични показатели за настъпване на преждевременно раждане: fFN и pIGFBP-1; Да се извърши качествено измерване на fFN във влагалищен секрет и да се установи дали съществува корелация между наличието му и времето до раждането; Да се извърши качествено измерване на pIGFBP-1 във влагалищен секрет и да се установи дали съществува корелация между наличието на pIGFBP-1 и времето до раждането; Промени в дължината на маточната шийка при трансвагинална ехография като самостоятелен показател за диагностициране на преждевременно раждане; Да се оцени предния утеро-цервикален ъгъл при трансвагинална ехография като самостоятелен показател за диагностициране на преждевременно раждане; Да се направи статистическа обработка и анализ на получените резултати; Комбиниране на различни показатели като модел за селектиране за диагностициране на преждевременно раждане; Изработване на диагностичен алгоритъм за работа в ежедневната практика за селектиране на високо рискови бременни и тяхното проследяване.

За решаването на горепосочените задачи е проведено едноцентрово проспективно проучване, включващо 1426 неселектирани бременни жени за периода януари 2019 – май

2020 г. на територията на УМБАЛ „Д-р Георги Странски“ – гр. Плевен. Проучването е част от два научно-изследователски проекти, които са одобрени от Етичната комисия на МУ-Плевен.

Детайлно са описани внедрените в проучването методи – предоставена е подробна информация, подкрепена с богат снимков материал, относно характеристиките, етапите и техническото изпълнение. Прави впечатление прякото и лично участие на дисертантът в специфичните изследвания. Използвани са съвременни статистически методи за потвърждаване достоверността на получените резултати.

Резултатите и тяхното обсъждане са представени логично и в съответствие с поставените задачи на 42 страници, подробно онагледени с таблици и фигури. Получените данни са задълбочено анализирани и съпоставени умело с данните от литературата. Броят на пациентите, оценени с методите за наличие на fFN, pIGFBP-1, дължина на маточна шийка и преден утеро-цервикален ъгъл не позволява да се правят категорични изводи, но са съпоставими със средните стойности, посочени с литературата.

Направените 12 извода са добре обосновани, съответстват на поставените задачи и получените резултати.

ПРИНОСИ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Изведени са оригинални научно-теоритични и научно-практически приноси:

1. Научни приноси с оригинален характер и практическа стойност
  - За първи път се прави системна клиничко-епидемиологична характеристика на преждевременното раждане в регионален аспект (конкретно регион Плевен).
  - За първи път в България се оценява предиктивната стойност на предния утеро-цервикален ъгъл като прогностичен метод за ПР.
  - Изготвен е модел за диагностично поведение при проследяване на бременност за рутинната практика.

2. Научни приноси с потвърдителен характер

- Анализирана е значителна по обем литература по темата, потвърждаваща актуалността на проблема и доказваща необходимостта от програми за намаляване честота на ПР.
- Анализирани са използваните методи и е потвърдена ефективността на прогностичните тестове при едновременното им приложение в борбата с ПР.

3. Научни приноси с практическа стойност

- Потвърдено е значението за проследяването на всяка бременност и значимостта на програма “Майчино здравеопазване”.
- Изработен е диагностичен алгоритъм за прогнозиране на ПР, включващ 6 компонента: анамнеза, оплаквания през бременността, ехографско измерване дължината на маточната шийка и утеро-цервикалния ъгъл, биомаркер (fFN и/или pIGFBP-1).

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Преждевременното раждане е социално-значимо заболяване, което е водеща причина за перинатална заболяемост и смъртност. В предоставения ми дисертационен труд е представен подход за прогнозиране на това предтерминно раждане, който е подходящ за рутинна употреба. Честотата на това състояние се повишава световно, а България се отличава със сравнително висок процент спрямо останалите европейски държави. Ето защо смятам, че темата на дисертационния труд е съвременна и актуална, а предоставените ми материалите по него са с висока научна и практическа стойност.

Предоставеният ми дисертационен труд, научната продукция и посочените факти от професионалната биография на д-р Гьокова ми дават достатъчно основание да препоръчам на многоуважаваното Научно жури да гласува положително за присъждането на образователна и научна степен „Доктор“ по научна специалност „Акушерство и гинекология“ на д-р Елица Гьокова.

10.02.2021 г.

гр. Плевен

С уважение:

(Проф. д-р Славчо Томов, д. м. н.)